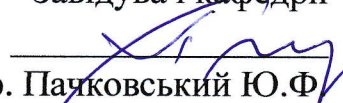

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Львівський національний університет імені Івана Франка
Факультет: історичний
Кафедра: соціології

Затверджено
на засіданні кафедри соціології
історичного факультету
Львівського національного
університету імені Івана Франка,
протокол № 1 від 29 серпня 2019
р.

Завідувач кафедри

д.с.н., проф. Пачковський Ю.Ф.

**Силабус з навчальної дисципліни «Праксеологія соціальних проблем»,
що викладається в межах освітньо-наукової програми
третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти
для здобувачів з спеціальності 054 Соціологія**

Львів 2019 р.

Силабус курсу «Праксеологія соціальних проблем»

2019-2020 н.р.

Назва курсу	Праксеологія соціальних проблем
Адреса викладання курсу	ЛНУ імені Івана Франка
Факультет та кафедра, за якою закріплена дисципліна	Історичний факультет, кафедра соціології
Галузь знань, шифр та назва спеціальності	05 поведінкові науки; 054 соціологія
Викладачі курсу	Пачковський Юрій Франкович, д. с. н., професор, завідувач кафедри соціології
Контактна інформація викладачів	ypachkovskyy@gmail.com
Консультації по курсу відбуваються	Консультації в день проведення семінарських занять за попередньою домовленістю
Сторінка курсу	https://clio.lnu.ua/research/postgraduate-phd-and-doctoral-studies
Інформація про курс	Курс розроблено таким чином, щоб надати його учасникам необхідний теоретичний і фактографічний матеріал для отримання цілісної картини місця і значення праксеологічного підходу до соціологічного аналізу актуальних соціальних проблем, що мають не лише глобальний, але й локальний характер.
Коротка анотація курсу	Дисципліна «Праксеологія соціальних проблем» є навчальною дисципліною з спеціальності 054 – соціологія, яка викладається у 4_семестрі в обсязі 3 кредитів
Мета та цілі курсу	Метою вивчення вибіркової дисципліни «Праксеологія соціальних проблем» є: формування необхідних теоретичних знань і практичних навиків, які дозволять неупереджено підійти до дослідження актуальних соціальних проблем, враховуючи новітні підходи у сфері соціоінженерної та соціотехнологічної діяльності. Цілі курсу: учасники курсу повинні навчитися критично опрацьовувати рекомендовані джерела та літературу, аналізувати статистичний та якісний матеріал, виявити вміння робити його порівняння та аналіз у контексті соціальної проблематики, показати розуміння загальних тенденцій розвитку підходів у сфері праксеологічного дослідження актуальних суспільних проблем в умовах сучасного українського суспільства зокрема.
Література для вивчення дисципліни	Бартош О. П. Деякі аспекти професійної підготовки майбутніх соціальних працівників на засадах праксеологічного підходу у вищих навчальних закладах України / Олена Павлівна Бартош // Науковий вісник Ужгородського університету. Серія: Педагогіка. Соціальна робота. – Вип.34. – 2014. – С.14-21.

	<p>Бибик В.М. Соціально-комунікаційна праксеологія: поняття і методи / В.М. Бибик // Інформація і право. – 2011. – № 2(2). – С. 53-60.</p> <p>Безпалько О. Соціальне проектування: навчальний посібник / О. Безпалько. – Київ. : КУ ім. Б. Грінченка, 2010. – 128 с.</p> <p>Бирюкова М. Социальное проектирование и социальные технологии / М. Бирюкова – Харьков, 2001. – 400 с.</p> <p>Бирюкова М. Социальные технологии проектирования образовательной системы региона: Монография /М. Бирюкова.– Харьков, НТУ «ХПИ». 2012. – 372 с.</p> <p>Борисенко В. А. Практиология – інноваційний підхід у системі підготовки магістрів управління ОВС / В. А. Борисенко // Науковий вісник НАВСУ. – 2004. – № 3. – С. 108–109.</p> <p>Гаспарский В. Практиологический анализ проектно-конструкторских разработок / В. Гаспарский – Москва, 1978. – 247 с.</p> <p>Квітка С. Методи соціального прогнозування / С. Квітка // Грані. – 2003. – № 5. – С. 107–112.</p> <p>Котарбинский Т. Трактат о хорошей работе / Т. Котарбинский. – Москва, 1975. – 169 с.</p> <p>Пщоловский Т. Принципы современной деятельности (Введение в праксеологию). Пер. с польск / Тадеуш Пщоловский. – К., 1993. – 271 с.</p> <p>Соціальні технології: заради чого? яким чином? з яким результатом? / За ред. Подшивалкіної В.І. – Одеса, Одеський національний університет імені І.І. Мечникова, 2014. – 546 с.</p> <p>Суїменко Є.І. Соціоінженерна діяльність/ Є. Суїменко. – К.: Ін-т соціології НАН України, 2001. -224 с.</p> <p>Фалинська З.З. Практиологічний підхід до практичної підготовки майбутніх магістрів соціальної сфери, http://molodyvcheny.in.ua/files/journal/2017/12/110.pdf</p> <p>Черниш Н. Соціологія сьогодення: тенденції та перспективи розвитку // Соціологія: Теорія, методи, маркетинг. – 2017. – № 4. – С. 5-21.</p>			
Тривалість курсу	90 год			
Обсяг курсу	48 годин аудиторних занять. З них 32 години лекцій, 16 год. Практичних занять, 42 години самостійної роботи			
Очікувані результати навчання	<p>Після завершення курсу його учасник буде</p> <p><u>Знати:</u> як пояснити динаміку сучасних соціальних процесів на основі праксеологічних понять та підходів, шляхи оптимізації наукової діяльності у дослідницькому процесі з метою отримання знання науково-практичного спрямування.</p> <p><u>Вміти:</u> на практиці організувати праксеологічне дослідження (з урахуванням обраної тематики власного дисертаційного дослідження) з використанням широкого спектру соціоінженерних та соціальних технологій; науково інтерпретувати одержані результати, визначити критерії їх ефективного застосування у суспільній практиці; прогнозувати можливі варіанти (сценарії) розв'язку досліджуваної соціальної проблеми.</p>			
Ключові слова	практиология, соціальна проблема, соціальне проектування, соціоінженерна діяльність			
Формат курсу	очний			
Теми	Форма заняття	Література, ресурси	Завдання, години	Термін виконання

1.Праксеологічні основи соціологічної діяльності.	Лекція, семінарське заняття	Котарбинський Т. Трактат о хорошей работе / Т. Котарбинский. – Москва, 1975. – 169 с.; Матвієнко В.Я. Прогностика / В. Матвієнко. – К.: Українські пропілеї, 2000. – 484 с.; Пщоловський Т. Принципы современной деятельности (Введение в праксеологию). Пер. с польск / Тадеуш Пщоловский. – К., 1993. – 271 с.; Савчинський Р. Проект аналітичної соціології, або У пошуках відповіді на питання «чому»? // Соціологія: теорія, методи, маркетинг. – 2018. – № 1. – С.46-64. Сацков Н. Я. Методы и приемы деятельности менеджера и бизнесмена / Сацков Н. Я. – Белая Церковь, 1994.; Слущкий Є. Є. Визнання. Творча спадщина з погляду сучасності [Текст] / Є. Є. Слущкий – К., 2007. – С. 20-69; 86-101.; Черниш Н. Соціологія сьогодення: тенденції та перспективи розвитку // Соціологія: Теорія, методи, маркетинг. – 2017. – № 4. – С. 5-21.; Черниш Н. Стан сучасного загальносоціологічного теоретизування // Український соціум. – 2018. – № 1. – С. 19-35.	6 (4/2)	
2.Соціальне проектування як предмет теоретико-методологічного соціологічного дослідження.	Лекція, семінарське заняття	Бирюкова М. Социальное проектирование и социальные технологии / М. Бирюкова – Харьков, 2001. – 400 с.; Гаспарский В. Праксеологический анализ проектно-конструкторских разработок / В. Гаспарский – Москва, 1978. – 247 с.; Данакин Н. Теоретические и методологические основы проектирования технологий социального управления / Н. Данакин – Белгород, 1996. – 241 с.; Квітка С. Методи соціального прогнозування / С. Квітка // Грані. – 2003. – № 5. – С. 107–112.; Смелзер Н. Проблеми соціології. Георг-Зімелівські лекції, 1995. – Львів: Кальварія, 2003. – 128 с.	6 (4/2)	
3.Соціальне проектування в системі праксеологічних практик.	Лекція, семінарське заняття	Бирюкова М. Социальное проектирование и социальные технологии / М. Бирюкова – Харьков, 2001. – 400 с.; Данакин Н. Теоретические и методологические основы проектирования технологий социального управления / Н. Данакин – Белгород, 1996. – 241 с.; Кастельс М. Информационная эпоха: экономика, общество и культура [Текст] / М. Кастельс / пер. с англ.; науч. ред. О. Шкаратан. – Москва: ГУ ВШЭ, 2000. – 608 с.; Макеев С., Оксамитна С.	6 (4/2)	

		Вступ: визначати стан суспільства і давати йому ім'я // Соціологія: теорія, методи, маркетинг. - 2016. - № 4. - С. 201-210.; Суїменко Є.І. Соціоінженерна діяльність/ Є. Суїменко. – К.: Ін-т соціології НАН України, 2001. -224 с.		
4.Соціальна інженерія в системі праксеологічного знання.	Лекція, семіна рське заняття	Пщоловский Т. Принципы современной деятельности (Введение в праксеологию). Пер. с польск / Тадеуш Пщоловский. – К., 1993. – 271 с.; Сацков Н. Я. Методы и приемы деятельности менеджера и бизнесмена / Сацков Н. Я. – Белая Церковь, 1994.; Суїменко Є.І. Соціоінженерна діяльність/ Є. Суїменко. – К.: Ін-т соціології НАН України, 2001. – 224 с.	6 (4/2)	
5.Праксеологія наукової діяльності: загально соціологічний аспект	Лекція, семіна рське заняття	Бабенко С. Соціологія і соціологи в глобальному вимірі // Соціологія: теорія, методи, маркетинг. – 2010. - № 4. – С.196-206.; Борисенко В. А. Праксеологія – інноваційний підхід у системі підготовки магістрів управління ОВС / В. А. Борисенко // Науковий вісник НАВСУ. – 2004. – № 3. – С. 108–109.; Валерстайн І. Модернізація: світ праху її // Соціологія: теорія, методи, маркетинг. – 2008. - № 2. – С.21-24.; Денисенко І. Соціальні мережі в контексті соціокультурного підходу: евристичний потенціал дослідження / І. Денисенко // Вісник Харківського національного педагогічного університету. – Харків, 2013 – С. 15-23.;Кастельс М. Информационная эпоха: экономика, общество и культура [Текст] / М. Кастельс / пер. с англ.; науч. ред. О. Шкаратан. – Москва: ГУ ВШЭ, 2000. – 608 с.; Романовська Л.І. Праксеологічний підхід до підготовки майбутніх фахівців соціальної сфери, file:///C:/Users/HP/AppData/Local/Packages/Microsoft.MicrosoftEdge_8wekyb3d8bbwe/TempState/Downloads/Nvuuped_2016_2_58%20(1).pdf; Савіцька В.В. Праксеологічний підхід як інновація до підготовки майбутніх соціальних працівників, file:///C:/Users/HP/AppData/Local/Packages/Microsoft.MicrosoftEdge_8wekyb3d8bbwe/TempState/Downloads/Vnaou_2013_3_24%20(1).pdf; Фалинська З.З. Праксеологічний підхід до практичної	6 (4/2)	

		підготовки майбутніх магістрів соціальної сфери, http://molodyvcheny.in.ua/files/journal/2017/12/110.pdf		
6.Соціальні технологій в соціологічних дослідження.	Лекція, семінарське заняття	Бирюкова М. Социальные технологии проектирования образовательной системы региона: Монография /М. Бирюкова.– Харьков, НТУ «ХПИ». 2012. – 372 с.; Бартош О. П. Деякі аспекти професійної підготовки майбутніх соціальних працівників на засадах праксеологічного підходу у вищих навчальних закладах України / Олена Павлівна Бартош // Науковий вісник Ужгородського університету. Серія: Педагогіка. Соціальна робота. – Вип.34. – 2014. – С.14-21.; Подшивалкина В. Социальные технологии: проблемы методологии и практики: Монография / В. Подшивалкина. – Кишинев, 1997. – 327 с.; Соціальні технології: заради чого? яким чином? з яким результатом? / За ред. Подшивалкіної В.І. – Одеса, Одеський національний університет імені І.І. Мечникова, 2014. – 546 с.; Хижняк О., Шестаковський О. Соціальні відносини у турбулентний час // Соціологія: теорія, методи, маркетинг. – 2011. – № 4. – С.209-218.	6 (4/2)	
7.Особливості розробки показників і критеріїв праксеологічного оцінювання.	Лекція, семінарське заняття	Безпалько О. Соціальне проектування: навчальний посібник / О. Безпалько. – Київ. : КУ ім. Б. Грінченка, 2010. – 128 с.; Бирюкова М. Социальное проектирование и социальные технологии / М. Бирюкова – Харьков, 2001. – 400 с.; Гаспарский В. Практикологический анализ проектно-конструкторских разработок / В. Гаспарский – Москва, 1978. – 247 с.; Данакин Н. Теоретические и методологические основы проектирования технологий социального управления / Н. Данакин – Белгород, 1996. – 241 с.; Квітка С. Методи соціального прогнозування / С. Квітка // Грані. – 2003. – № 5. – С. 107–112.; Лепський М. Розділ ІХ. Соціальні діагностика, прогнозування та проектування. Параграф 1. Сутність соціальної діагностики., Параграф 2. Методологічні принципи соціального прогнозування. //Воловик В. , Лепський М., Бутченко Т., Краснокутський О.	6 (4/2)	

		Соціальна філософія. Монографія. — Запоріжжя: Просвіта, 2011. — 376с. — С.211-278.		
8.Прикладна праксеологія: виклики суспільства.	Лекція, семінарське заняття	Бірюкова М. Принципи управління регіоном: соціологічний підхід / М. Бірюкова // Соціологія міста: наукові проблеми та соціальні технології. зб. наук. пр. – Дніпропетровськ, ДНУ, 2001. – С. 212–214.; Бебик В.М. Соціально-комунікаційна праксеологія: поняття і методи / В.М. Бебик // Інформація і право. — 2011. — № 2(2). — С. 53-60.; Герасимів Т.З., Базарник М.В. Інтерпретація цінностей права: праксеологічний аспект, http://ena.lp.edu.ua/bitstream/ntb/37301/1/24_150-155.pdf ; Катаєв С. Деякі синергетичні аспекти функціонування освіти як соціального інституту / С. Катаєв, О. Шамровський // Вища освіта України. – 2003. – № 2. – С. 65–67.; Пилипенко В. Насильство, порядок і розвиток: нова версія метатеорії для наук про суспільство // Соціологія: теорія, методи, маркетинг. – 2018. - № 1. – С. 226-231.; Скідін О. Управління освітою: теоретико-методологічний аналіз соціальних технологій / О. Скідін. – Запоріжжя, 2000. – 316 с.; Eriksen T.H. Globalization: The Key Concepts. – Bloomsbury Academic, 2014. – 230 pp..	6 (4/2)	
Підсумковий контроль	Іспит в кінці семестру (усний)			
Пререквізити	Для вивчення курсу учасники потребують базових знань із навчальних дисциплін: «Моделювання та прогнозування соціальних процесів», «Сучасні тенденції в соціології»			
Навчальні методи та техніки, які будуть використовуватись під час викладання курсу	Презентація, лекції, дискусія			
Необхідне обладнання	Мультимедійний проектор			
Критерії оцінювання	Оцінювання проводиться за 100 бальною шкалою.. Бали нараховуються за наступним співвідношенням: Практичні заняття – 25% семестрової оцінки, максимальна кількість балів – 25балів; Письмова робота – 25% семестрової оцінки, максимальна кількість балів – 25 балів; Іспит – 50% семестрової оцінки, максимальна кількість балів – 50 балів. Підсумкова максимальна кількість – 100 балів. Враховується відвідування занять, бали набрані під час семінарських занять, а також за індивідуальну письмову роботу.			

Питання до екзамену

1. Дефініція праксеології.
2. Принципи та функції праксеології.
3. Історичні, філософські та психологічні витоки сучасної праксеології.
4. Практична практика і соціологія.
5. Поняття і функціональне призначення соціального проектування.
6. Обмеження у соціальному проектуванні.
7. Антропометрія соціального проектування.
8. Ергономічні вимоги до соціального проектування.
9. Цілепокладання як основа соціального проектування.
10. Види та типи об'єктів соціального проектування.
11. Технологічно-методичні складові соціального проектування як виду соціологічної діяльності.
12. Контекстність як умова ініціювання та здійснення соціального проектування.
13. Соціальна інженерія як практична діяльність і галузь соціологічної науки.
14. Історія становлення і розвитку соціоінженерної діяльності.
15. Види і форми соціоінженерної діяльності.
16. Соціальна інженерія як інструмент організаційно-управлінської діяльності.
17. Методологія і процедури соціоконструкторської та соціовинахідницької діяльності.
18. Організація наукової праці соціолога: праксеологічний аспект.
19. Вимоги до умов соціологічної наукової діяльності.
20. Показники ефективності наукової діяльності соціолога.
21. Єтична складова праксеологічної діяльності соціолога.
22. Комунікативний аспект наукової діяльності і праксеологія.
23. Поняття і види соціальних технологій.
24. Соціальне знання та соціальні технології.
25. Історичний досвід у використанні соціальних технологій.
26. Типи соціальних технологій та їх використання.
27. Ризик у соціальних технологіях.
28. Проблема соціальної та економічної ефективності використання соціальних технологій.
29. Оціночні дослідження та соціальні інновації.
30. Конструктивізм як теоретичне підґрунтя оціночного дослідження.
31. Місце оціночного дослідження в структурі соціологічного знання.
32. Система критеріїв праксеологічного оцінювання та їх характеристика.
33. Практична практика у вимірі соціально-технологічного дискурсу.
34. Соціальна ефективність праксеологічного підходу.
35. Особливості використання праксеології до вирішення актуальних проблем українського суспільства.
36. Побудова програми праксеологічного дослідження.

	<p>37. Технологія реалізації праксеологічних досліджень в освіті, економіці, політиці.</p> <p>38. Технології подолання соціальної ексклюзії.</p>
Опитування	Анкету-оцінку з метою оцінювання якості курсу буде надано по завершенні курсу.